

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG-ը 10 տարեկան

Այս թիւով.....

Դեկտեմբեր ամսուան բացատրական
տօնացոյց: Էջ 2-4

Տօն Ս. Առաքեալներու
Թաղէնսի եւ Բարթողոմէոսի,
Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ
Ս. Ստեփանոս նախավկայ
Ս. Աբգար
Ա. Քրիստոնէայ թագաւոր
Որոտման Որդիք
Ս. Նիկողայոս Հայրապետ

Բացատրութիւն` Հայց. Առաք. Ս.
Եկեղեցւոյ պատարագին Էջ 5-7
Ա. Պատրաստութիւն պատարագիչ
քահանային, ընծաներուն
Բուրվառ, Նշխար, Մաս,
Մաղզմայ, Սկիհ

Համացանցէն քաղուած Էջ 8

Եզակի Գիրեր Էջ 9

Անսակարկ սեր եւ ներողամտութիւն
Էջ 10

Բարի եւ քաջ հովիւր Էջ 11

Նոր Պատուիրանք Էջ 12

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանք Էջ 13-16

Դեկտեմբեր 2010 (ԺԸ տարի թիւ 4)

Յ...Յիսուս, Ս. Յակոբ

Խաչքարի հեղինակ՝
Ժողովրդական վարպետ,
ՌՈՒԲԵՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Ամսուան Համարք

«Որովհետեւ Մարդու Որդին եկաւ
կորսուածը փնտռելու եւ փրկելու:»

Դուկասի Աւետարան 19.10

Դեկտեմբեր ամսուան քացատրական տօնացոյց

Շբթ. 4	Սբ. Թադէոս եւ Բարթողոմէոս
Շբթ. 11	Սբ. Նիկողայոս Սքանչելագործ հայրապետ
Շբթ. 18	Սբ. Յակոբ Մծբնայ հայրապետ եւ Մարուգէ ճգնաւոր
Գշ. 21	Սբ. Աբգար Թագաւոր
Եշ. 23	Սբ. Դաւիթ մարգարէ եւ Ս. Յակոբ Տեառնեղբայր Առաքեալ
Շբթ. 25	Սբ. Ստեփանոս Նախասարկաւագ եւ առաջին մարտիրոս
Բշ. 27	Սբ. Պետրոս, Սբ. Պօղոս
Գշ. 28	Սրբոց Որոտման Որդւոց Յակոբոս եւ Յովհաննէս Առաքեալներու

Տօն Սուրբ Առաքեալներու Թադէոսի եւ Բարթողոմէոսի
 Հայաստանի մէջ Քրիստոսի աւետարանին քարոզութիւնը առաջին անգամ մուտք գործեց Ս. Թադէոս առաքեալի միջոցաւ: Աստուածաշունչին մէջ ան նաեւ կը կոչուի Դեբէոս եւ Յուդա: Յիսուսի Համբարձումէն ետք Ս. Թադէոս եկաւ Եդեսիա եւ ծանր հիւանդութենէն բժշկեց Աբգար թագաւորը: Ան մեր երկիրը բերաւ նաեւ Ս. Գեղարդը որ գործածուած էր Յիսուսի կողմը խոցելու խաչափայտին վրայ: Աբգարի նամակով Ս. Թադէոս եկաւ Արտազ գաւառը՝ Սանատրուկ թագաւորին մօտ եւ դարձի բերաւ թագաւորն ու Սանդուխտ կոյսը: Սակայն, Աբգարի մահէն ետք Սանատրուկ ուրացաւ իր հաւատքը եւ ծանր հալածանքներ սկսաւ

քրիստոնէաներուն դէմ: Նախ նահատակուեցաւ թագաւորին դուստրը, ապա նաեւ Ս. Թադէոս առաքեալը 46 թուին: Ս. Թադէի վանքը ներկայիս կը գտնուի Իրանի մէջ:

Բարթողոմէոս Առաքեալ կը կոչուի նաեւ Նաթանայել: Ան Հնդկաստանէն վերադարձին Գողթան գաւառէն սկսաւ իր քարոզութիւնը Հայաստանի մէջ: Ըստ աւանդութեան, ան Հայաստան բերաւ Տիրամօր սրբապատկերը եւ Անահիտ դիցուհիի մեհեանին տեղ կառուցեց Ս. Աստուածածին եկեղեցին, ինչպէս նաեւ կուսանոց: Ըստ աւանդութեան Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարթողոմէոս առաքեալները իրարու կը հանդիպին Արտաշատի կամուրջին վրայ:

Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

Ե՞րբ կը տօնենք

Սուրբին յիշատակի օր կանուխէն հաստատուած է Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ տօնացոյցին մէջ եւ կը տօնուի ամէն տարի Յիսնակի երրորդ Կիրակի օրուան յաջորդող շաբաթ օրը: Այս կը նշանակէ թէ Սուրբ Յակոբին տօնը կը յիշատակենք Դեկտեմբեր 12-18 օրերուն մէջ հանդիպող Շաբաթ օրը:

Սուրբ Յակոբի կեանքը

Սուրբ Յակոբ ծնունդով ասորի էր եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի հօրաքրոջ որդին եւ Պարթեւական տոհմէն: Անոնք միասին դաստիարակուած էին Կեսարիոյ մէջ: Ս. Յակոբ որոշ ժամանակ ապրեր էր Պարսկաստանի արքունիքին մէջ, սակայն հետագային կ'ընտրէ ճգնաւորի կեանքը եւ Ս. Հոգիին ներգործութեամբ կ'ուղուի Մծբին քաղաքի վանքերէն մէկը՝ մարուզէ ճգնաւորին մօտ: Անմասնակցած է Նիկիոյ մէջ կայացած տիեզերական ժողովին 325 թուականին: Մծբինի աթոռին համար ձեռնադրուած է եպիսկոպոս, որ գուշակուած էր մարուզէ ճգնաւորին կողմէ: Հայ մատենագրութեան մէջ յայտնի են իր 22 ճառերէ բաղկացած «Զգօն» գիրքը: Ս. Գրիգոր Նարեկացին հիացող մը եղած է Յակոբ Մծբնայ Հայրապետին, որուն նուիրած է իր ներբողական գրութիւններէն մէկը:

Սուրբ Յակոբին նուիրուած «Յաղթող եւ Սուրբ Հայրապետ» անունով գեղեցիկ շարական մը գրուած է: Այս շարականը հաւանաբար գրուած է այն դէպքին առիթով ուր կը պատմուի թէ պարսից Շապուհ Բ. թագաւորը աշխարհաճաւալ իր արշաւանքներուն ընթացքին կը հասնի Մծբին որ կը պաշարէ 70 օրեր շարունակ: Շնորհիւ Ս. Յակոբի քաղաքին ներսէն կազմակերպած միջոցառումներուն, ան անկարող կ'ըլլայ գրաւելու Մծբինը: Այդ յաղթանակին առիթով Ս. Ներսէս Շնորհալի կը ձօնէ իր այդ շարականը:

Ս. Աբգար Ա. Քրիստոնէայ թագաւոր

Ս. Աբգար, ըստ աւանդութեան՝ Ա. դարու անդրանիկ քրիստոնէայ թագաւորը, պարթեւ Արշակունի Արշամի որդին էր: Իր թագաւորութեան մայրաքաղաքը Եդեսիան էր: Ըստ Մովսէս Խորենացիի, ան հայոց թագաւորն էր: Մովսէս Խորենացին նաեւ կը գրէ թէ Աբգար թագաւոր լսեր է Յիսուսի հրաշքներուն մասին եւ հաւատացեր է որ Յիսուս ճշմարիտ Աստուծոյ որդին է, եւ նամակ ուղարկած է Յիսուսի որ գայ եւ զինք բժշկէ բորոտութենէ: Յիսուս կը խոստանայ զրկել իր աշակերտներէն մէկը որ բժշկէ զինք եւ կեանք շնորհէ իրեն եւ իր հետ եղողներուն: Յիսուսի համբարձումէն ետք, Ս. Թադէոս Առաքեալ կ'ուղուի դէպի Եդեսիա եւ կը բժշկէ Աբգար թագաւորը եւ իր հետ եղողները: Ասկէ ետք Ս. Թադէոս Առաքեալ կ'ուղուի Աբգար թագաւորի քեռիին որդիին՝ Սանատրուկ թագաւորի պալատը: Մեր եկեղեցին Ս. Աբգար թագաւորի տօնը կը յիշատակէ ընդհանրապէս Յիսնակի Ե. Կիրակիին նախորդող Շաբաթ օրը:

Աբգար Թագաւոր Երեսն, ձեռ. 7361 էջ 213ա, Յայտնաւորք XVդ., Տաթեւ

Ս. Ստեփանոս նախավկայ, անդրանիկ վկան է որ իր արիւնք թափեց՝ Յիսուս Քրիստոսը Աստուծոյ որդին վկայելով: Յիսուսի 72 աշակերտներէն մէկը որ ուրիշ 6 հոգիներու հետ նախնական եկեղեցին, (Պետրոս առաքեալի առաջնորդութեամբ), կարգեց եկեղեցւոյ սեղանի սպասաւոր, այսինքն սարկաւագ: Նոր Կտակարանի «Առաքեալներու Գործերը» գրքին մէջի 6-րդ գլխուն մէջ կը կարդանք 7-ը սարկաւագներուն նշանակուելու եւ Ստեփանոսի ձեռքակալութեան պատմութիւնը, իսկ 7-րդ գլխուն մէջ կը կարդանք իր վկայութիւնը եւ քարկոծումին մանրամասնութիւնները: Ստեփանոսի քարկոծումը պահանջողներէն մէկն ալ Սօդոսն էր որ հետագային եղաւ Պօղոս Առաքեալ: Մեր Եկեղեցին սուրբին օրը կը նշէ Դեկտեմբեր 25-ին, կամ 26-ին եթէ 25-ը Կիրակի կամ պահքի օր ըլլայ:

«Ս. Ստեփանոս Նախավկայ» մանրանկար 1450-ի Արծկէի Մինասի ծաղկած ճաշոցէն (Մատենադարան ձեռագիր թիւ 982)

Որոտման Որդիք

Մարկոսի Աւետարանին 3.16-19 ին մէջ կը գտնենք Յիսուսի 12 առաքեալներուն ցանկը՝ Պետրոս, Ջեբեղէնոսի որդիները՝ Յակոբոսն ու եղբայրը՝ Յովհաննէսը, որոնք Բռաներգես, այսինքն Որոտացող Մարդիկ կոչեց, Անդրեասը, Փիլիպպոսը, Բարթողոմէոսը, մաքսաւոր մատթէոսը, Թոմասը, Ալփէոսի որդին Յակոբոսը, Թադէոսը, Նախանձայոյց Միմոնը, եւ Իսկարովտիացի Յուդան, որ զինք մատնեց:

Յովհաննէս Աւետարանիչ ձկնորս էր: Մինչեւ Յիսուսի հետեւիլը, կը հետեւէր Յովհաննէս Մկրտիչին: Ան Յիսուսի ամենասիրելի առաքեալն էր եւ հետեւեցաւ իրեն մինչեւ Գողգոթա: Խաչին վրայէն Յիսուս իրեն յանձնեց իր մօր հոգատարութիւնը: Իր եղբօր Յակոբոսի եւ Պետրոսի հետ ան դարձաւ Երուսաղէմի եկեղեցւոյ սիւներէն մէկը: Հետագային, իր գործունէութեան վայրը հանդիսացաւ Եփեսոսի եկեղեցին: Տիրոջ կամքով, Յովհաննէս Առաքեալ միւս առաքեալներէն աւելի ապրեցաւ եւ վախճանեցաւ 94 տարեկանին: Երբ արդէն շատ ծեր էր, իր քարոզներու ընթացքին շարունակ կը կրկնէր. «Ձաւակնէ րս, սիրեցէ ք զիրար»: Երբ իրեն կը հարցնէին թէ ինչո՞ւ յաճախ այդ բառերը կ'ըսէր. «Այս Յիսուսի պատուիրանն է, եթէ սեր ունենաք, ուրիշ ռեւէ բանի պէտք չէք ունենար»: Ան գրած է Աւետարան, երեք ընդհանրական նամակներ, եւ յայտնութեան գիրքը:

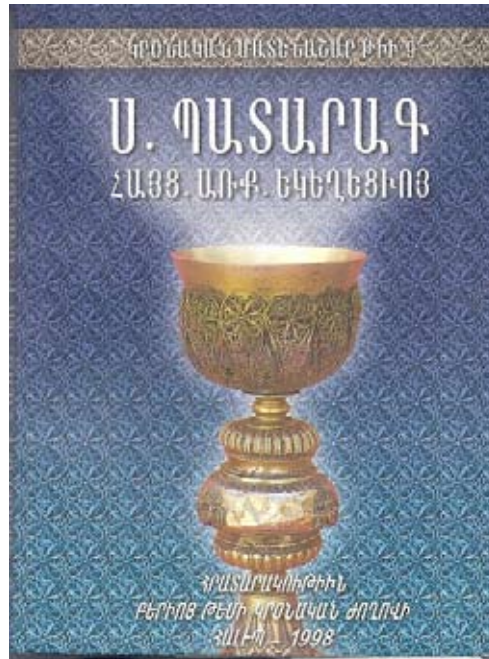
Յակոբոսն ալ ձկնորս է: Յակոբոսը շատ եռանդուն էր, գործունէայ, մեծ սեր եւ նախանձախնդրութիւն ունէր Յիսուսի հանդէպ եւ դարձաւ Հրեաներու ատելութեան գոհր: Ան գլխատուեցաւ Հերովդէս թագաւորի կողմէ 44 թուին, ըլլալով առաջին նահատակը առաքեալներու մէջ: Հաւանաբար Քրիստոսի հանդէպ իրենց բոցավառ սիրոյ եւ նախանձախնդրութեան պատճառով կոչուեցան Որոտման Որդիք:

Սուրբ Նիկողայոս Սքանչելագործ հայրապետը

Տոբայի Լիկիա գավառի Բաթարա քաղաքին մէջ (ներկայիս Անթալիոյ մօտակայքը): Փոքր հասակէն կը կորսնցնէ մեծահարուստ և բարեպաշտ ծնողքը եւ կը մեծնայ իր քեռիին՝ Նիկողայոս Երէց եպիսկոպոսի խնամքին տակ: Աւետարանական պատգամը՝ «Ծախէ՛ ունեցուածքդ և բաժնէ՛ աղքատներուն» (հմմտ. Մտթ. 19.21), իր կեանքի նշանաբանը կը դարձնէ իր խնամքը տարածելով աղքատներու, հիւանդներու, բանտարկեալներու եւ որբերու վրայ: Ժողովուրդի կամքով կը դառնայ Զմիւռնիոյ եպիսկոպոսը: Հալածանքներու ընթացքին կ'աքսորուի, սակայն չի դադարիր ամէն տեղ Աւետարանը քարոզել: Խաղաղութիւն վերահաստատուելուն պէս կը վերադառնայ իր աթոռը: Կը մասնակցի 325 թ. Նիկիոյ Տիեզերական ժողովին: Կը մահանայ 326 թ.: Ընդհանրական Եկեղեցւոյ ամենասիրուած սուրբերէն է՝ առաւելաբար յայտնի է Santa Claus անունով:

Բացատրութիւն՝ Հայց. Առաք. Սուրբ Եկեղեցւոյ Պատարագին «շար. 2»

Կը շարունակենք ներկայացնել Բերիոյ թեմի տարիներու Բարեջան Առաջնորդ, եւ մեր Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ այժմու Հոգևոր Տեսուչ Գերշ. Տ. Սուրբն Ս. Արք. Գաթարոյեանի «Բացատրութիւն Ս. պատարագի» բաժինը 1998ի Հալէպի մէջ հրատարակուած Ս. Պատարագ Հայց. Առք. Եկեղեցւոյ գրքոյկը:

Ս. Պատարագի արարողութեան 4 մասերը:

Ինչպէս անցեալ անգամ նշեցինք, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Ս. Պատարագի արարողութիւնը 4 մասերէ կը բաղկանայ:

1. Պատրաստութիւն
2. Ճաշու Պաշտօն
3. Բուն Պատարագ
4. Արձակում

Ա. Պատրաստութիւն

Տէրունական Աղօթքին եւ Մաղթանքին կը յաջորդէ Ս. Պատարագին առաջին բաժինը:

1. Պատրաստութիւն պատարագիչ քահանային

Այս բաժինը կը սկսի «Խորհուրդ Խորին» շարականով: Պատարագիչ քահանան կը գտնուի աւանդատուն զգեստաւորուելու: Նախքան զգեստաւորուիլը ան զոջման աղօթք կը կարդայ եւ իր մեղքերուն թողութիւն կը ստանայ այլ եկեղեցականէ մը: Ապա կանոնական աղօթքի ընթերցմամբ, զգեստաւորուելէ ետք, մոմակալներուն եւ բուրվառակիրին առաջնորդութեամբ եկեղեցի կը մտնէ:

Սուրբ Խորանին առջեւ ձեռքերը կը լուայ, հրապարակաւ անգամ մը եւս իր մեղքերը կը խոստովանի Աստուծոյ, Սուրբ Աստուածածնի, բոլոր սուրբերուն եւ ներկայ ժողովուրդին առջեւ, խնդրելով որ աղօթեն իրեն համար եւ խնդրամատոյց ըլլան Աստուծոյ՝ իր մեղքերու թողութեան ի խնդիր: Քահանայէն թողութիւն ստանալէն ետք, մեղք կապանքներէն ձերբազատուած՝ ան խորան կը բարձրանայ, կ'արտասանէ տաճարի աղօթքը, կ'երկրպագէ սուրբ սեղանին եւ ապա վարագոյրը կը գոցուի:

ԲՈՒՐՎԱՌը կիսագունդ պարունակ մըն է, որ որպէս կրակարան կը խորհրդանշէ հաւատացեալներու սիրտն ու հոգին: Կրակարանը կապուած է երեք շղթաներով որոնք վերէն իրար միացած են կը խորհրդանշեն Ս. Երրորդութիւնը: Շղթաներուն վրայ կը գտնուին չորսական բռժոժներ, կը խորհրդանշեն տասներկու առաքեալները որոնք իրենց հնչեղութեամբ Քրիստոսի վարդապետութիւնը տարածեցին աշխարհին: Կրակարանին վրայ խունկի աւելցումով արձակուած ծուխը հաւատացեալներու աղօթքները կը խորհրդանշէ, որոնք երկինք կը բարձրանան առ Աստուած: Հին կտակարանի համաձայն հաւատացեալներու աղաչանքն է Աստուծոյ, որ իր աղօթքները ընդունի:

Բուրվառ ԺԸ դար, Վաղարշապատ, Ս. Էջմիածնի գանձատուն

2. Պատրաստութիւն ընծաներուն

Վարագոյրը գոցուելէն ետք, երբ դպիրներ յաւուր պատշաճի մեղեդի կ'երգեն, Աւագ Սարկաւազը Ս. Սեղան կը բերէ ընծաները՝ ՆՇԽԱԸ՛ն ու ԳԻՆԻ՛ն: Պատարագիչ քահանան նախ կը կարդայ Ս. Նարեկացիէն երկու աղօթքներ, ապա ՆՇԽԱԸ՛ը երկիրդածութեամբ կ'օրհնէ եւ զայն մաղզմային վրայ դնելով կ'ըսէ

«Այս յիշատակ է մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի, որ բազմելով կը հանգչի աննիրթական գահին վրայ, Ան որ յանձն առաւ խաչուիլ մարդկութեան համար, օրհնեցէ՛ք, գովեցէ՛ք եւ փառաւորեցէ՛ք զայն յաւիտեան»:

Ապա գինին կը լեցնէ Սկիհին մէջ, կ'օրհնէ եւ կ'ըսէ

«Փրկագործ տնօրէնութեան յիշատակին համար, մեր Տէր Աստուծոյ եւ մեր փրկչին՝ Յիսուսի Քրիստոսի, որուն կողէն աղբերացող արեամբ նորոգուեցան մարդիկ եւ անմահութիւն զգեցան, օրհնեցէ՛ք, գովեցէ՛ք եւ փառաւորեցէ՛ք զայն յաւիտեան»:

Պատարագիչ քահանան պատրաստելէ ետք ընծաները, կ'օրհնէ, կը խնկարկէ, եւ կը հայցէ Ս. Հոգւոյ ներգործութիւնը: Կ'աղօթէ եւ կը խնդրէ նաեւ Ս. Հոգիէն որ իր շնորհքներով ու պարգեւներով զարդարէ բոլոր այն հաւատացեալները, որոնք մասնակից պիտի դառնան Ս. Պատարագին:

Աւագ սարկաւազը Սկիհը կը տեղաւորէ խորհրդարանին մէջ: Վարագոյրը կը բացուի:

Ի յիշատակ Քրիստոսի մարդեղութեան՝ երկինքէն երկիր խոնարհելուն եւ մարդոց մէջ շրջագայելուն, պատարագիչ քահանան խորանի աջակողմեան աստիճաններէն վար կ'իջնէ բուրվառը ձեռքին, կը խնկարկէ, թափօր կը դառնայ եկեղեցւոյ մէջ, կ'օրհնէ ժողովուրդը եւ ձախակողմեան աստիճաններէն դարձեալ կը բարձրանայ խորան, իր հետ Ս. Սեղան բարձրացնելով հաւատացեալ ժողովուրդին աղօթքն ու աղերսանքը պատարագուող Աստուածորդոյն:

Թափօրի խնկարկութեան աստեն, խաչակնքելով, պատարագիչին ըսել:
 - Յիշեցիր եւ զմեզ առաջի անմահ Գառիին Աստուծոյ:
 Պատարագիչը կը պատասխանէ.
 - Յիշեալ լիջիք առաջի անմահ Գառիին Աստուծոյ:

ՆՇԽԱՐ Մասն ու նշխարը եկեղեցոյ սպասաւորներու կողմէ կը պատրաստուին սպիտակ, մաքուր եւ անխմոր ալիւրով: Նշխարը կ'ըլլայ կլոր ու տափակ որ կը կրէ Յարուցեալ Քրիստոսի պատկերը, մինչ մասը բարակ ու կլորակ է երկաթի վրայ եփուած: Տնօրհներթի եւ այլ առիթներու տրուած նշխարները քահանայէն օրհնուած են: Համաձայն հին բարեպաշտական սովորութեանց, հաւատացեալները նշխար մը կը կրէին իրենց վրայ ապահով ճամբորդութեան համար, հիւանդութեան պարագային եւ մանաւանդ պահպանուելու համար սատանայական որոգայթներէ:

ՄԱՍ Եկեղեցոյ մէջ մաս բաժնելը հնաւանդ սովորութիւն է: Մաս կը նշանակէ օրհնուած բարակ բաղարջ հացի կտոր, որ պատարագի աւարտին կը բաժնուի հաւատացեալ ժողովուրդին պահելու համար նախնական եկեղեցոյ սիրոյ ճաշի յիշատակը: Հաւատացեալներ մասը կը ստանան իրենց աջ ձեռքի երեսին վրայ եւ համբուրելէ ետք բերանին կը դնեն: Մասը խորհրդանիշ է, փշրանք Ս. Սեղանի օրհնութիւններէն, անոր համար մաս բաշխողը կ'ըսէ,

- սա եղիցի քեզ մաս եւ բաժին ի Ս. Պատարագի իսկ ստացողը կը պատասխանէ
- բաժին իմ եղիցի ի Տէր յաւիտեան:

Անոնք որ հաղորդուած են պատարագի ընթացքին՝ մաս առնելու չեն:

ՄԱՂՁՄԱՅ Տափակ պնակ որ ՍԿԻՀին հետ միասին կը գործածուի Ս. հաղորդութիւն պատրաստելու համար: Մաղզման կը ծառայէ նուիրական ՆՇԽԱՐը վրան դնելու, թէ՛ նուիրագործութենէ առաջ եւ թէ՛ ետքը: Մեծութիւնը սկիհին համեմատութեամբ է: Մեր եկեղեցոյ մաղզմաները պէտք է մէջտեղը աւելի խորունկ ըլլան, որպէսզի սրբագործութենէ ետք, սկիհի ծածկոցը վրան դրուած աստեն, անմիջապէս սրբագործեալ մարմինին հետ չշփուի:

ՍԿԻՀ Նախապէս ընդհանուր անունն էր բաժակի, եւ այժմ կը գործածուի յատկապէս Ս. Պատարագի բաժակը բացատրելու համար: ՍԿԻՀը ընդհանրապէս դուրսէն արծաթեայ է, իսկ ներսէն ոսկեգօծուած: Ձեւաւորումը ու զարդերը կը տարբերին: Հին վանքերու մէջ շատ ընդարձակ ՍԿԻՀներ կան, որուն մէջ կրնայ թաթխուիլ հազարաւոր ուխտաւորներու հաղորդութեան բաւելու չափ մեծ նշխար մը:

Համացանցէն Քաղուած

Աստուծոյ ուղղուած նամակներ՝

* Սիրելի Աստուած պապա, եթէ կիրակի օր ինձի տեսնես եկեղեցին, նոր կօշիկներս կը ցուցնեմ քեզի:

* Սիրելի Աստուած պապա, վստահ եմ որ շատ դժուար է քեզի համար աշխարհի բոլոր մարդիկը սիրել: Մեր ընտանիքը 4 հոգի է եւ ես չեմ յաջողիր բոլորը սիրել:

* Սիրելի Աստուած պապա, դպրոցը մեզի բացատրեցին թէ դուն ինչ կ'ընես, բայց ո՞վ տեղդ կ'առնէ երբ արձակուրդի երթաս:

* Սիրելի Աստուած պապա, իրաւ դուն աներեւոյթ ես թէ միայն խաղ կ'ընես մեր վրայ:

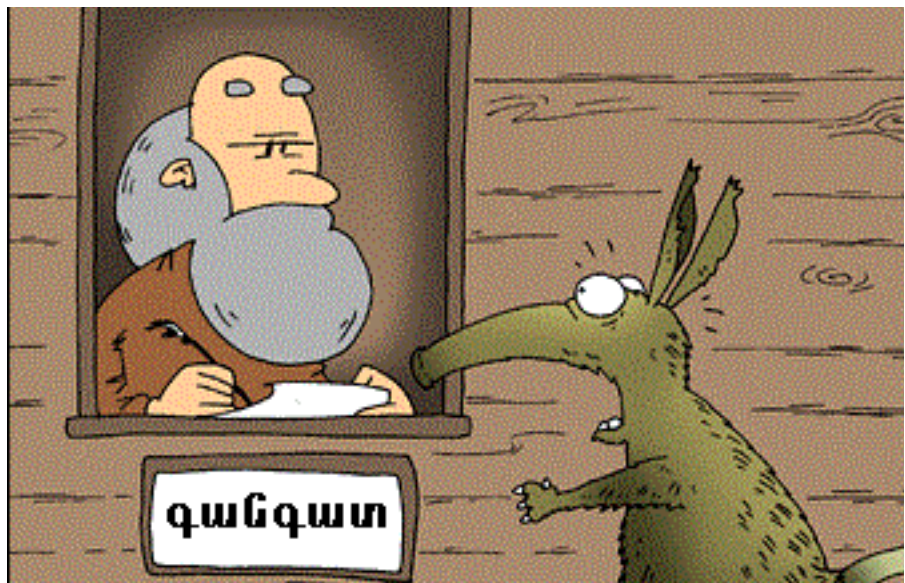
* Սիրելի Աստուած պապա, շնորհակալ եմ փոքրիկ աղբարիկիս համար, բայց ես աղօթեցի որ շունիկ մը ունենամ:

* Սիրելի Աստուած պապա, ինչո՞ւ կիրակնօրեան կիրակի օրերն է: Կը կարծէի որ կիրակի օրը հանգիստի օր է:

* Սիրելի Աստուած պապա, իմ մասիս մի մտահոգուիր, ճամբան չանցած աջ եւ ձախ կը նայիմ:

* Սիրելի Աստուած պապա, դպրոցը սորվեցանք որ Թոմաս Էտիսոնը լոյսը գտաւ, բայց Կիրակնօրեայի մէջ կ'ըսեն որ դուն ստեղծեցիր: Վստահ եմ Թոմասը քու գաղափարդ գողցաւ:

Նոյեան տապանին
մէջ

Երկու մրջի ո՞ն:

Միայն երկու՞ մրջիւն ունիք: Տիկինս եւ ես օրական 100,000 հատէն աւելի կ'ուտենք:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նոյեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

հինգ, յիսունական, կատարեցին, հաց, ձուկ, աչքերը, կշտացան, տասներկու

7. Ստեփանոս 8. Գործք Առաքելոց 5.29 9. Գամաղիէլ 10. ք. 7

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. դ. Բոլոր Սուրբերուն 2. ա. Նոյեմբեր 6 3. ք. Նոյեմբեր 13 4.դ. 7 5. գ. 50 6. դ. բոլոր վերել յիշուածները 7. Ոսկեբերան 8. Միքայէլ 9. Գաբրիէլ 10. գ. Ս. Անդրէաս

Երկրորդականի անկիւն

1. ա. Ս. Կոյսի Տաճար ընծայում ք. Բարեկենդան Յիսնակաց Պահոց 2. դ. Անդրէաս 3. ա. Ս. Յովհան Ոսկեբերան 4. դ. Ս. Հաղորդութիւն 5. Իր արիւնը ու մարմինը 6. Հօր Աստուծոյ եւ աղամական մեղքով այլասերած մարդկութեան միջեւ 7. Նշխարն ու զինին 8. ա. պատրաստութիւն ք. Ճաշու Պաշտօն գ. Բուն պատարագ դ. Արձակում 9. դ. Յովհաննէս 10. դ. Յովհաննէս

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. գ. Ս. Անդրէաս եւ Ս. Փիլիպոս, 2. գ. Նոյեմբեր 21 3. դ. Նոյեմբեր 27 4. դ. Հոկտեմբեր 30 5. գ. 18 6. Զոհ, Ընծայ, Նուէր

Եզակի գիրեր Հայերէն գիրերով Sudoku

											ա			ե		զ		
դ	ը	ե	ա	բ	ք	գ	դ	ե	զ	զ			դ		թ		է	
գ	գ	ա	ը	է	դ	թ	բ	բ	ե	է			բ		ը		դ	գ
է	թ	բ	ե	զ	գ	ը	դ	ա			դ	ը			է			ա
թ	բ	ը	զ	դ	է	ա	ե	գ		գ				բ				թ
գ	ա	դ	բ	զ	է	է	ը	թ		բ			զ			զ	է	
ե	զ	է	թ	ա	ը	բ	զ	դ		թ	զ		ը		բ			է
ը	է	զ	դ	թ	զ	ե	ա	բ			ը		զ		ա			զ
բ	ե	զ	զ	ը	ա	դ	թ	է				է		թ				
ա	դ	թ	է	ե	բ	զ	զ	ը									զ	

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

Անսակարկ սեր եւ ներողամտութիւն

Յիսուս իր առաքելութեան ընթացքին, ժողովուրդին սորվեցնելու համար Աստուծոյ սիրոյ եւ ներողամտութեան մասին յաճախ օգտագործեց ջուրը: Աւետարանի հետեւեալ հատուածները կարդայ եւ տես թէ Յիսուսի ըրածները ինչ ձեւերով ցոյց կուտան իր ըսածները:

Գծիկներով միացուր երեք սիւնակները ճիշդ կերպով:

Յովհաննէս 2 : 1-11	Յիսուս Աստուծոյ ոյժը ցոյց տուաւ հանդարտեցնելով փոթորկոտ լիճը երբ աշակերտները շատ վախցած էին:	Յիսուս կը հրաւիրէ բոլորս բաժնելու ուրիշներու հետ իր սիրոյ եւ ներողամտութեան լուրը:
Մարկոս 4 : 35-41	Յիսուս ըսաւ կնոջ ջրհորին քով «Կենսատու ջուր կրնամ տալ քեզի, որ յաւիտենական կեանք կուտայ»:	Յիսուս կ'ուզէ որ Աստուծոյ սերը ցոյց տանք ուրիշներուն մեր վարքով ու խօսքերով:
Մատթէոս 4 : 18-22	Յիսուս առաջին հրաշքը կատարեց. ջուրը գինիի վերածեց եւ իր փառքը յայտնեց: (Աստուծոյ որդին ըլլալը)	Եթէ Յիսուսի հաւատանք յաւիտենական կեանքի խոստումը կուտայ Ան մեզի:
Յովհաննէս 4 : 5-25	Յիսուս ջուր առնելով իր աշակերտներուն ոտքերը լուաց եւ մէջքէն կապուած դէնջակով սրբեց:	Աստուած մեզ կը սիրէ նոյնիսկ երբ մենք կը վարանինք, կը կասկածինք եւ կը վախնանք:
Յովհաննէս 13 : 5	Յիսուս իր առաջին աշակերտներուն ըսաւ «հետեւեցէք ինձի եւ ես ձեզ մարդու որսորդ պիտի ընեմ»: Անոնք ձգեցին ուղկանները եւ Յիսուսի հետեւեցան:	Յիսուս կը հոգայ մեզ տօնախմբութիւններու ժամանակ, նաեւ մեր կեանքի ամբողջ ընթացքին:

Բարի եւ քաջ հովիւր (Յովհաննէս 10:1-18)

Խաչբառի ուղղահայեաց եօթը բառերը կը բացատրեն եւ հորիզոնական եօթը բառերուն իմաստը կուտան: Ուղղահայեաց սիւնակի օգնութեամբ, գտիր հորիզոնական սիւնակի բառերը: Ապա վարի նախադասութիւնները ամբողջացուր հորիզոնական սիւնակէն գտնելով յարմար պակսող բառերը:

<u>Ուղղահայեաց</u>		<u>Հորիզոնական</u>	
1 - 11. հորիզոնականին իմաստը	3-	.	.
2 - 9. հորիզոնականին իմաստը	6-	.	.
4 - 10. հորիզոնականին իմաստը	9-	.	.
5 - 6. հորիզոնականին իմաստը	10-	.	.
7 - 12. հորիզոնականին իմաստը	11-	.	.
8 - 3. հորիզոնականին իմաստը	12-	.	.
13 - 14. հորիզոնականին իմաստը	14-	.	.

1- Ան որ ոչխարներուն փարախը դռնէն չի մտներ, անիկա գող է եւ _____(հ. 1)						1	u			2	ly					
			3	n	չ	խ	ա	ր	ն	ե	ր	ը				
					4	Յ		տ	5	h		դ				
		6	n	լ	ր	ի	2	ա	ե		ժ					
	2- Ան որ դռնէն կը մտնէ, անիկա ոչխարներուն _____ է (հ. 2)			7	p	u		ն	թ		մ					
			8	ժ		ր	n		ա	9	ա	լ	ա	գ	ա	կ
		10	h	n	վ	ի	լ	ն	ն	ն		ր				
	3- _____ դուռը կը բանայ անոր եւ ոչխարները իր ձայնին կը հետեւին (հ. 3)															
											11	գ	ա	յ	լ	ը
	4- Իրենց անուններով կը կանչէ իր _____ (հ. 3)			12	դ	n	լ	n	ը			ր				
										13	h	է				
			լ		14	դ	n	ն	ա	պ	ա	ն	ը			
			ր								յ	ե				
5- Ես՝ եմ ոչխարներուն _____ (հ. 7)											ր	ր				
			ը								ը					

6- Տակաւին _____ ոչխարներ ալ ունիմ որոնք այս փարախէն դուրս են: (հ. 16)

7- Մինչ վարձկանը երբ կը տեսնէ _____ կուգայ՝ կը լքէ ոչխարները ու կը փախչի: (հ.12)

Նոր Պատուիրանը

Գիրերու վանդակը ունի ուղղահայեաց հինգ ներկուած սիւնակներ: Ձախ կողմի վերի անկիւնէն սկսելով չներկուած սիւնակներուն գիրերը գրէ շարքով վարի գծիկներուն վրայ եւ գտիր ոսկեհամարը: Առաջին գիրերը գրուած են իբրեւ օրինակ:

Ապա մոխրագոյն սիւնակներու գիրերը գրէ շարքով քառանկիւնի գծիկներուն վրայ եւ տես թէ ինչ կ'ըսէ Յիսուս:

Յ	ի	մ	ս	ն	ա	ւ	ս	ր	ը	ս	դ	ա	ւ	ի
ն	ն	կ	ր	պ	պ	ա	տ	ի	ն	ւ	տ	ի	ր	ի
ա	ն	գ	մ	ը	ի	կ	ն	տ	ւ	տ	ն	ա	մ	ա
ձ	ե	ն	գ	ի	ն	ս	ի	ր	ր	ե	դ	ց	է	ն
ք	ի	ւ	ր	ա	ք	ր	ի	ի	ն	չ	մ	պ	է	ա
ս	ե	շ	ս	ձ	ա	ե	գ	կ	ս	ի	ե	ր	ե	ր
ց	ի	տ	դ	ն	ն	ւ	ք	ե	ա	լ	ր	ի	ր	ս
ա	ր	է	ս	ի		ր	ե		ց	է		ք		ք

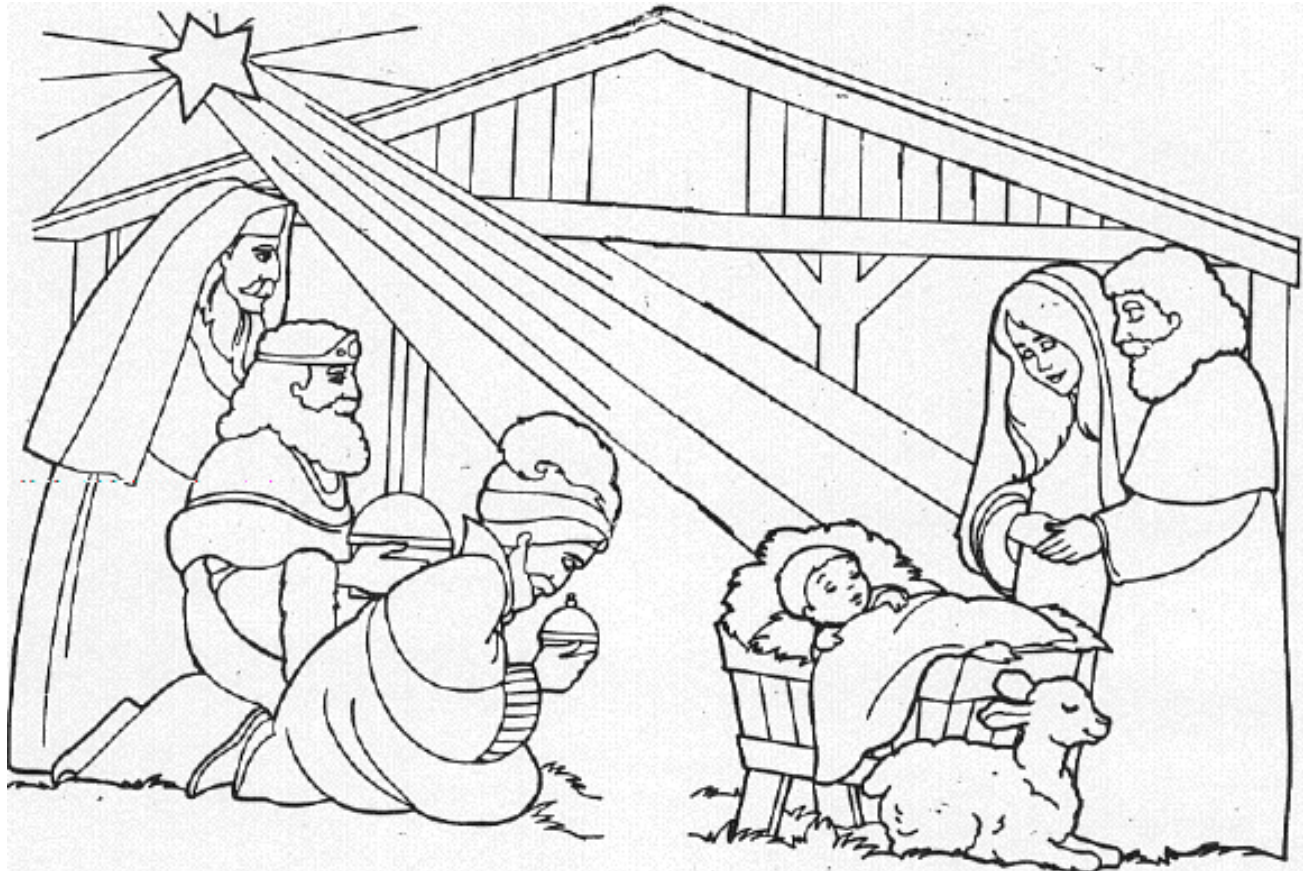
Յ ի ս _____ , _____ ,
 _____ : _____ , _____
 _____ : (Յովհաննէս 13:34)

Մ ա _____ :

Մենք ճանչցուինք մեր ըսածներով եւ ըրածներով:
 Թուէ թէ ինչ ձեւերով դուն ալ կրնաս Յիսուսի աշակերտ ըլլալ:
 Քանի մը գաղափարներ քեզ ուղելու համար՝

սեր	արդարութիւն	հոգածութիւն
անկեղծութիւն	ներողամտութիւն	ճշմարտութիւն
բարի մտածողութիւն	համբերութիւն	քաղցրաբարոյ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկաս 2.8-14 ի

Հովիւներ, խաղաղութի՛ւն, Փրկիչը, խանձարուրով, հաճութիւն, հրեշտակը, աւետիս, Օծեալ

Այնտեղ, դաշտերուն մէջ ----- կային, որոնք գիշերով իրենց հօտերուն պահակութիւն կ'ընէին: Տիրոջ ----- անոնց երեւցաւ եւ Տիրոջ փառքը լոյսի պէս անոնց վրայ ծագեցաւ: Հովիւները սաստիկ վախցան. Հրեշտակը ըսաւ անոնց.

- Մի՛ վախնաք, ձեզի ----- մը պիտի տամ, որ ամբողջ ժողովուրդին մեծ ուրախութիւն պիտի պատճառէ: Այսօր, Դաւիթի քաղաքին մէջ ձեր ----- ծնաւ, որ ----- Տէրն է: Հետեւեալը ապացոյց ըլլայ ձեզի. Հոն մանուկ մը պիտի գտնէք՝ ----- փաթթուած եւ մսուրի մէջ դրուած:

Եւ յանկարծ այդ հրեշտակին միացաւ երկնաւոր զօրքերու բազմութիւն մը, որ կ'օրհնաբանէր զԱստուած, ըսելով.

«Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փառք, ----- երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ -----»:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք

Դեկտեմբեր 21ին:

ա. Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերան
Հայրապետ

բ. Ս. Աբգար Թագաւոր

գ. Ս. Անդրէաս եւ Ս. Փիլիպպոս

դ. Բոլոր Սուրբերուն

2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք

Ս. Թադէոս եւ Ս. Բարթողոմէոս
Առաքելներուն տօնը:

ա. Դեկտեմբեր 6

բ. Դեկտեմբեր 4

գ. Դեկտեմբեր 20

դ. Դեկտեմբեր 27

3.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Սուրբ
Յակոբին եւ Մարուգէ ճգնաւորին
տօնը:

ա. Դեկտեմբեր 6

բ. Դեկտեմբեր 18

գ. Դեկտեմբեր 20

դ. Դեկտեմբեր 27

4.- Ո՞վ էր առաջին քրիստոնէայ
Թագաւորը:

Ս. Ա. _ _ _ _

5.- Այս եկեղեցական
սպասք ի՞նչ կը
կոչուի

6.- Այս եկեղեցական
սպասք ի՞նչ կը կոչուի

7.- Այս ընծան
ի՞նչ կը կոչուի:

8.- Ի՞նչ էր Յիսուսի առաջին հրաշքը:

ա. Ջուրը գինիի փոխեց

բ. Հինգ հազարը կերակրեց

գ. Կոյրին աչքերը բացաւ

դ. Ծովը հանդարտեցուց

9.- Այս տարի որո՞ւ տօնը կը տօնենք
Դեկտեմբեր 27ին:

ա. Ս. Պետրոս

բ. Ս. Աբգար Թագաւոր

գ. Ս. Պօղոս

դ. Ս. Ստեփանոս

10.- Ո՞ր շարականով կը սկսի
Ս. Պատարագի արարողութեան
առաջին բաժինը:

Խ----- Խ----

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Ջ. դասարաններու անկիւն

1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք Դեկտեմբեր 4ին:

Ս. ----- եւ Ս. -----

2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Santa Clause ին Տօնը:

ա. Դեկտեմբեր 11

բ. Դեկտեմբեր 4

գ. Դեկտեմբեր 20

դ. Դեկտեմբեր 27

3.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Սուրբ Յակոբի տօնը:

ա. Դեկտեմբեր 18

բ. Դեկտեմբեր 4

գ. Դեկտեմբեր 20

դ. Դեկտեմբեր 27

4.- Նոր Կտակարանի հետեւեալ գիրքերէն որո՞ւն մէջ կը կարդանք այն սուրբին մասին որուն տօնը այս տարի կը տօնենք Դեկտեմբեր 25ին:

ա. Մատթեոսի Աւետարան

բ. Մարկոսի Աւետարան

գ. Ղուկասու Աւետարան

դ. Առաքեալներուն Գործերը

5.- Հայաստանի ո՞ր կամուրջին մէջ Ս. Թադէոս եւ Ս. բարթողոմէոս Առաքեալները հանդիպեցան:

Ա-----

6.- Ս. Թադէոս ի՞նչ բերաւ Հայաստան որուն անունով Ժայռափոր եկեղեցի մը կառուցուած է:

Ս. Գ-----ը

7.- ա. Որո՞ւ նուիրուած է «Յաղթող եւ Սուրբ Հայրապետ» Շարականը:

բ. Ո՞վ է հեղինակը այս շարականին:

ա. Ս. -----

բ. Ս. Ն----- Շ-----

8.- Ո՞վ էր Յիսուսի ամենասիրելի աշակերտը:

ա. Յովհաննէս

բ. Յակոբոս

գ. Պօղոս

դ. Պետրոս

9.- Թափօրի ինկարկութեան ատեն, խաչակնքելով, պատարագիչին ի՞նչ պէտք է ըսենք:

Յ----- եւ ---- առաջի -----

Գ----- Աստուծոյ:

10.- Հաղորդութիւն պատրաստելու համար պատարագիչ քահանան պէտք ունի հետեւեալ 2 սպասներուն եւ 2 ընծաներուն:

ա. ----ը

բ. Ս---

գ. Ս-----

դ. ---ի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք
Դեկտեմբեր 23ին: «2 պատասխան»

- ա. Ս. Դաւիթ մարգարէ
- բ. Բարեկենդան Յիսնակաց Պահոց
- գ. Ս. Յակոբ Տեառնեղբայր
- դ. Բոլոր Սուրբերուն

2.- Յիսուսի ո՞ր Առաքեալը նաեւ կը
կոչուի Նաթանայել:

- ա. Մատթէոս
- բ. Թադէոս
- գ. Բարթողոմէոս
- դ. Անդրէաս

3.- Ո՞ր գաւառէն Ս. Բարթողոմէոս
Առաքեալ սկսաւ Հայաստանի մէջ իր
քարոզութիւնը:

Գ-----

4.- Մեր Եկեղեցոյ 7 խորհուրդներէն
ո՞ր մէկը կը տրուի Ս. Պատարագին
ընդմէջէն:

- ա. Մկրտութիւն
- բ. Դրոշմ
- գ. Ապաշխարութիւն
- դ. Հաղորդութիւն

5.- Ի՞նչ պարագաներու տակ Ս.
Ստեփանոսի տօնը կը նշենք
Դեկտեմբեր 25-ին:

6.- Յիսուսի ո՞ր Առաքեալը բոլորէն
ետք վախճանեցաւ:

7.- Ս. Հաղորդութեան Ա. բաժնին մէջ,
ո՞վ եւ ի՞նչ կը պատրաստուի:

ա. պատարագիչ -----

բ. Ը-----

8.- Թափօրի խնկարկութեան ատեն,
պատարագիչը ի՞նչ կ'ըսէ:

Յ----- լիջիք առաջի -----

Գ----- Աստուծոյ:

9.- Ո՞ւր կը կարդանք Բարի եւ Քաջ
հովիւին մասին:

- ա. Մատթէոս
- բ. Մարկոս
- գ. Ղուկաս
- դ. Յովհաննէս

10.- Ի՞նչ է Նոր պատուիրանը: Ո՞ւր
կը կարդանք:

Յիսուս ըսաւ:

Նոր պատուիրան մը կու տամ
ձեզի.- Ս----- ք իրար: Ինչպէս ես ձեզ
----- դուք ալ իրար -----:

Յովհաննէս 13.--